

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

28 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Dumitru Mardari, Nicolae Craiu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, de avocații Gafton Vasile și Ceban Victor în numele inculpatului Victor Tatarciuc și ultimul, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul central din 10 aprilie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2019, în cauza penală, în privința lui

Tatarciuc Victor XXX, născut la XXX, originar din r-nul XXX și domiciliat în mun. XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 18.03.2014 pînă la 10.04.2017;

Instanța de apel de la 15.05.2017 pînă la 16.04.2019;

Instanța de recurs de la 23.07.2019 pînă la 28.01.2020.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 10 aprilie 2017, Victor Tatarciuc a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea art. 65 Cod penal cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe o perioadă de 5 ani.

2. Prin sentința nominalizată s-a constatat că, inculpatul Victor Tatarciuc, exercitând funcția de avocat al „Cabinetul avocatului Victor Tatarciuc” a comis traficul de influență, cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții mari, în următoarele circumstanțe:

Astfel, în luna martie 2013, cet. Vasile Melnic fiind nemulțumit de decizia emisă de Curtea de Apel Chișinău pe marginea unui litigiu civil referitor la

împrumutul unei sume de bani de la cet. Șcafari Vladimir, i-a propus avocatului Victor Tatarciuc să-i reprezinte interesele într-un șir de litigii civile și cauze penale aflate la examinare în instanțele naționale. Acceptând să-i acorde asistență juridică, în martie 2013, Victor Tatarciuc, menționând că deține influență asupra președintelui Curții Supreme de Justiție, XXX și poate favoriza emiterea unei decizii favorabile pentru Vasile Melnic în cadrul acțiunii examinate, a pretins și a primit de la Vasile Melnic suma de 3 000 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie echivalentul sumei de 47 943,3 lei, indicându-i totodată să scrie o recipisă conform căreia Vasile Melnic se obligă să-i transmită acestuia în proprietate un lot de teren cu o construcție nefinisată amplasat pe str. Florilor din or. Stăuceni, dacă Curtea Supremă de Justiție îi va da câștig de cauză.

Tot el, pe parcursul lunii aprilie 2013, susținând că are influență asupra judecătorilor din instanțele judecătorești și are nevoie de mijloace bănești pentru a soluționa diverse probleme care apar pe parcursul examinării cauzelor, a extorcat și a primit de la Vasile Melnic în 3 rate câte 350 euro și o rată de 250 euro, mijloace bănești în sumă totală de 1 300 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie echivalentul sumei de 20 877,09 lei.

La 25 iunie 2013, Victor Tatarciuc i-a fixat întâlnire lui Vasile Melnic în fața Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, susținând că a doua zi va fi pronunțarea deciziei în cadrul unui dosar civil și pentru a soluționa problemele apărute are nevoie în mod de urgență de 2 500 de euro, pentru a le transmite judecătorilor în vederea adoptării unei decizii favorabile. Prin urmare, ca urmare a acțiunilor de extorcare comise de Victor Tatarciuc, în aceeași zi la ora 22:05, lângă „McDonald's” situat pe bd. Decebal mun. Chișinău, Vasile Melnic i-a transmis lui Victor Tatarciuc suma de bani pretinsă de 2 500 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie echivalentul sumei de 40 746,75 lei.

Tot el, la sfârșitul lunii iunie 2013 a pretins de la Vasile Melnic transmiterea sumei de 350 euro, susținând că această sumă a fost achitată de către el anterior unor judecători din cadrul Curții Supreme de Justiție din banii proprii și insistând asupra restituirii acestei sume de bani. În acest context, la 09.07.2013, Victor Tatarciuc a extorcat și a primit de la Vasile Melnic, suma de 200 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie echivalentul sumei de 3 248,76 lei, în contul mijloacelor bănești pe care se presupune că dânsul i-ar fi achitat anterior din banii proprii.

La 12 iulie 2013, Victor Tatarciuc suplimentar a extorcat și a primit de la Vasile Melnic mijloace bănești în sumă de 150 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie echivalentul sumei de 2 488,79 lei, în contul

presupuselor achitări efectuate de către acesta în folosul declarantului pentru magistrați.

Continuându-și acțiunile criminale, în cadrul discuțiilor întreținute cu Vasile Melnic, susținând că deține influență asupra experților din cadrul Centrului Național de Expertiză Judiciară, cărora le-a fost dispusă efectuarea expertizei tehnice a documentelor în cadrul cauzei civile examinate de către Judecătoria Botanica, Victor Tatarciuc a mai solicitat transmiterea sumei de încă 3 000 de euro, bani cu care susține că urmează să influențeze experții din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, pentru a întocmi o concluzie favorabilă lui Vasile Melnic.

La 15 iulie 2013 Victor Tatarciuc a insistat asupra faptului ca Vasile Melnic să-i transmită în mod de urgență, adică a doua zi la 16 iulie 2013, o parte din suma destinată pentru influențarea experților din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare, în sumă de aproximativ 1000 euro.

La 16 iulie 2013, în intervalul de timp 16:36-16:47, Victor Tatarciuc s-a întâlnit cu Vasile Melnic în mun. Chișinău, în adiacentul „McDonald's”, situat la intersecția bd. Dacia cu bd. Decebal. Ca urmare discuției întreținute referitor la modalitatea în care urmează a fi soluționată problema cu expertiza și negocierii condițiilor și termenilor în cadrul cărora Vasile Melnic urmează să-i achite restul sumei de 3 000 euro pretinse, Victor Tatarciuc a primit de la Vasile Melnic suma de 1 000 euro extorcată anterior, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei constituie echivalentul sumei de 16 444,8 lei în vederea favorizării adoptării unei concluzii favorabile acestuia de către experții din cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare.

Acțiunile inculpatului Victor Tatarciuc instanța de fond le-a încadrat în baza prevederilor art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi, *traficul de influență, adică pretinderea, acceptarea și primirea personal de bani pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unor persoane publice pentru a-i face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, cu primirea de avantaje în proporții mari.*

3. Împotriva sentinței, în termenii legali au depus apeluri, atât procurorul, cât și inculpatul Victor Tatarciuc și apărătorul său, Istrati Anatolie.

În apelul procurorului, s-a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi decizii prin care Victor Tatarciuc să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2), lit. c) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5

ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de exercita profesiunea de avocat pe un termen de 5 ani.

Acuzarea a considerat că, instanța de fond a aplicat față de Victor Tatarciuc o pedeapsă prea blândă or, inculpatul Victor Tatarciuc a comis infracțiunea exercitând profesia de avocat și care, deținând această calitate potrivit art. 54 al Legii cu privire la avocatură, Prin urmare, procurorul a menționat că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă și neproportională faptelor prejudiciabile comise de inculpat.

În apelurile inculpatului Victor Tatarciuc și a apărătorului său Anatolie Istrati s-a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea a unei hotărâri de achitare a inculpatului V. Tatarciuc, în temeiul faptului că în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

În motivarea apelurilor declarate, inculpatul și apărătorul său, au indicat următoarele motive: timp de 2 ani, instanța de fond nu rezolva și nu s-a expus asupra tuturor demersurilor cu privire la administrarea probelor și s-a expus asupra vinovăției inculpatului; instanța de fond a respins timp de 3 ani și abia în anul 2016 s-a expus asupra unor demersuri cu privire la administrarea probelor în folosul inculpatului și de 4 ori a respins — reluarea cercetării judecătorești și odată în condiții art. 322 alin. 6 Cod de procedură penală; instanța de judecată, timp de 3 ani a examinat dosarul în lipsa părții civile, de aceea solicită instanței de apel să anuleze toate încheierile instanței de judecată prin care demersurile noastre cu privire la administrarea probelor erau respinse, deoarece sunt neîntemeiate; în luna aprilie 2016, în pofida faptului că au fost înaintate multiple demersuri cu privire la efectuarea expertizei acestor stenograme montate și administrarea probelor din anul 2013-2016, a declarat cercetarea judecătorească ca fiind finisată și s-a împotrivit ilegal de 4 ori la reluarea cercetării judecătorești.

De asemenea, apărarea a indicat dezacordul cu aprecierea probelor, susținând că sentința de condamnare a inculpatului este bazată doar pe presupuneri.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2019, au fost respinse, ca nefondate, apelurile procurorului și apelurile de bază și suplimentar ale inculpatului Victor Tatarciuc și a apărătorului său Anatolie Istrati, declarate împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 10 aprilie 2017, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Victor Tatarciuc a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Necătând la faptul că, inculpatul Victor Tatarciuc nu a recunoscut vina în săvârșirea traficului de influență încriminat, vinovăția lui se dovedește integral de următoarea sistemă de probe, cum ar fi: declarațiile martorilor Vasile Melnic (f. d. 54-61, vol. V); Palkina Svetlana (f. d. 67, 68, vol. V); Melnic Solomia (f. d. 62-64, vol. V); Melnic Maxim (f. d. 69-71, vol. V); Ostapciuc Vladimir (f. d. 65, 66, vol. V), precum și: procesul-verbal de consemnare a plângerii cet. Vasile Melnic, întocmit la 11.07.2013, (f. d. 2, Vol. I); raportul de expertiză nr. 241, întocmit la 12 iulie 2013, (f.d.20-21, Vol. I); procesul-verbal privind controlul transiterii banilor, întocmit la 12.07.2013 (f. d. 29-31, Vol. I); raportul de expertiză nr. 243, întocmit la 16 iulie 2013, (f. d. 40-46, Vol. I); procesul-verbal privind controlul transiterii banilor, întocmit la 16.07.2013 (f. d. 256, vol. I); procesul-verbal de examinare și marcarea a banilor, întocmit la 16.07.2013 (f. d. 48-49, Vol. I); procesele-verbale privind înzestrarea lui Vasile Melnic cu tehnica specială și predarea tehnicii speciale, întocmite la 16.07.2013 conform cărora a fost înzestrat Melnic cu tehnica special dictafon audio de model „Edic Mini” și audio-video recorder „DS 51” (f. d. 50, 51, vol. I); procesul-verbal de percheziție și examinare corporală a cet. Victor Tatarciuc și automobilului acestuia de model „Hyunday Ghetz”, întocmit la 16.07.2014 (f. d. 54-55,58-59, 60-61, Vol. I); procesul-verbal privind consemnarea măsurii speciale de investigație urmărirea vizuală, întocmit la 12.07.2013, prin care se confirmă faptul că Vasile Melnic a transmis lui Victor Tatarciuc la 12.07.2013, sub controlul ofițerilor CNA bani în sumă de 150 de euro. (f. d. 252, Vol. I); procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor și înregistrării de imagini cu stenograma convorbirilor dintre V. Tatarciuc și V. Melnic (f. d. 112-114,118, Vol. I); procesul-verbal privind consemnarea măsurilor speciale de investigație, documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, localizarea și urmărirea prin sistemul de poziționare GPS și prin alte mijloace tehnice (f. d. 111,124-125, Vol. I); procesul-verbal de examinare a discurilor cu descifrările convorbirilor telefonice ale numerelor de telefonie mobilă folosite de către Victor Tatarciuc și Vasile Melnic. (f. d. 17-18, Vol. II); raportul de expertiză nr. 245 întocmit la 29 iulie 2013, (f. d. 131-140, vol. I); aportul de expertiză grafoscopică și tehnică nr. 292, 293 din 19 septembrie 2013, (f. d. 223-248, Vol. I); procesul-verbal de ridicare a documentelor de la Victor Tatarciuc din 01.08.2013(f. d. 144, Vol. I); procesul-verbal de ridicare a documentelor de la Vasile Melnic din 08.08.2013 (f. d. 201, vol. I).

Astfel, instanța de apel a considerat că, aceste materiale și documente coroborează cu declarațiile martorilor Vasile Melnic, Svetlana Palkina, Solomia Melnic, Maxim Melnic și Vladimir Ostapciuc și toate aceste probe, în ansamblu, sunt pertinente, concludente, utile și veridice și combat argumentele apelanților a inculpatului Victor Tatarciuc și a apărătorului său precum că fapta inculpatului nu

conține elementele infracțiunii încriminate, iar prin probele prezentate de partea acuzării, nu s-a dovedit faptul precum că Victor Tatarciuc a pretins, a acceptat și a primit personal careva bani pentru a influența vreo persoană publică, ci, dimpotrivă, confirmă faptul că anume inculpatul Victor Tatarciuc a comis traficul de influență în circumstanțele indicate.

De asemenea, este justă concluzia instanței de fond referitor la faptul că, organele de drept nu au intervenit activ în realizarea etapelor infracționale, iar efectuarea măsurilor speciale de investigații în vederea documentării și fixării acțiunilor lui Victor Tatarciuc nu poate fi catalogată ca fiind o provocare.

În acest sens, este relevantă jurisprudența Curții Europene în cazul *Ramanauskas vs. Lituania*, în care Curtea susține că, provocarea de către poliție apare atunci când ofițerii implicați, - membri ai structurilor de forță sau persoane care acționează la instrucțiunile acestora, nu se rezumă la investigarea activității criminale într-o manieră pasivă, dar exercită o astfel de influență asupra subiectului, astfel, încât să-l determine la comiterea unei acțiuni care, altfel, nu ar fi comisă pentru a face posibilă stabilirea unei infracțiuni și probarea ei în scopul acuzării.

Tot așa a statuat și Curtea în cauza *Teixeira vs. Portugalia* făcând distincția între situații când elementul intențional pentru comiterea unei infracțiuni nu exista - prin urmare a fost determinată de activitatea de provocare - și situații când infractorul a fost predispus la activitatea infracțională. Mai mult, ofițeri de poliție au acționat din proprie inițiativă, fără supravegherea unei instanțe.

În coraport cu condiția invocată anterior, s-a constatat cu certitudine faptul că Vasile Melnic, nu a avut calitatea de investigator sub acoperire în cadrul prezentului proces penal.

Astfel, instanța de apel a conchis că organul de urmărire penală sesizat a avut temeiuri de a presupune rezonabil că infracțiunea săvârșită de inculpat, în alternativa laturii obiective exprimate prin pretinderea banilor este consumată, fapt ce impune concluzia că această infracțiune a fost comisă fără concursul organelor de drept.

Prin acțiunile sale intenționate, instanța de apel a conchis că, Victor Tatarciuc a comis traficul de influență, adică pretinderea și acceptarea de bani, personal, pentru sine și pentru o altă persoană, săvârșite intenționat de către o persoană care susține că are influență asupra unui funcționar, în scopul de a-l face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni comise de către două persoane, fapte încadrate corect de către instanța de fond în prevederile art. 326 alin. (2) lit. c) Cod penal și combat argumentele apelanților, inculpatului Victor Tatarciuc și apărătorului său, Istrati Anatolie precum că fapta inculpatului nu conține

elementele infracțiunii încriminate, iar prin probele prezentate de partea acuzării, nu s-a dovedit faptul precum că Victor Tatarciuc a pretins, a acceptat și a primit personal careva bani pentru a influența vreo persoană publică.

Prin urmare, instanța de apel a constata că, nu este întemeiată critica din apelul declarat de inculpatul Victor Tatarciuc și apelul suplimentar al inculpatului Tatarciuc Victor și al apărătorului său, Istrati Anatolie, ce ține de aprecierea și interpretarea eronată în opinia acestora a probelor, ce a dus la stabilirea greșită a faptelor, deoarece instanța de fond, ținând seama în plină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de către părți, a audiat inculpatul și martorii, a cercetat probele administrate la dosar, dând citire proceselor-verbale și altor documente, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și ca urmare corect au stabilit starea de fapt, încadrarea în drept și vinovăția inculpatului Victor Tatarciuc.

Totodată, instanța de apel a statuat că, la aprecierea probelor judecătorești sunt independenți, nefiind legați de opinia altor persoane, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Instanța de apel a constatat că, la caz nu este prezentă nici o discordanță între cele reținute de instanța de fond și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

Astfel, instanța de apel, cu referire la pretinsele încălcări procedurale admise la efectuarea urmăririi penale invocate de multiple ori de către inculpat în cadrul ședințelor de judecată, referitor la existența unor falsificări a materialelor cauzei și provocări, a menționat faptul că, toate acțiunile de urmărire penală au fost efectuate în corespundere cu normele procesual-penale, perchezițiile efectuate la 16.07.2013 în automobilul și asupra lui Victor Tatarciuc și rezultatele acestora au fost recunoscute ca legale prin încheierile judecătorului de instrucție nr.11-1661/1 din 18.07.2013 și respectiv nr. 11-1664/13 din 18.07.2013, fiind respinse în acest context și recursurile inculpatului asupra acestor încheieri, iar cu referire la măsurile speciale de investigație efectuate la 16.07.2013, interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor, legalitatea căreia a fost confirmată prin încheierea judecătorului de instrucție nr. 1662/13 din 18.07.2013, precum și documentarea cu ajutorul mijloacelor tehnice, legalitatea căreia a fost confirmată prin încheierea judecătorului de instrucție nr. 11-1663/13 din 18.07.2013, încheieri ce nu au fost contestate de către inculpat.

În acest context, nu poate fi invocată ilegalitatea acțiunilor de urmărire penală sau măsuri speciale de investigație precum și rezultatelor acestora, pe motiv că pe caz există hotărâri de judecată definitive și irevocabile prin care este constatată legalitatea acestor acțiuni și măsuri procedurale. Nu există nici o decizie adoptată în ordinea art. 299/1-299/2 sau art. 313 Cod de procedură penală, privind anularea unui act procedural sau declararea ilegalității acestuia. Astfel, poziția apărării, în ceea ce privește pretenziile de falsificări a rezultatelor măsurilor speciale de investigație nominalizate, instanța de apel le-a apreciat critic, constituind niște afirmații lipsite de suport probatoriu, având un caracter neîntemeiat și care sunt înaintate în scopul eschivării inculpatului de la răspunderea penală pentru faptele săvârșite, or, persoanele responsabile de consemnarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigație, cum ar fi ofițerul de urmărire penală, ofițerul de investigații și specialistul poartă răspundere pentru corectitudinea întocmirii actelor procedurale, acțiunile acestora fiind supuse controlului ierarhic superior din partea procurorului și controlului judiciar din partea judecătorului de instrucție, acțiuni ce infirmă în totalitate pretenziile înaintate în acest sens de către inculpat.

Ce ține de solicitările inculpatului referitor la excluderea din lista probelor a unui șir de probe și mijloace materiale de probă, instanța de apel a considerat de asemenea că acestea urmează a fi apreciate ca nefondate, pe motiv că probele incluse în lista probelor și cercetate în instanța de judecată au fost acumulate în corespundere cu prevederile legislației procesual-penale, or, atât în cadrul instanței de fond, cât și a celei de apel nu a fost stabilite careva încălcări procedurale care ar întemeia nulitatea cărui va act procedural.

Subsidiar, cu referire la stenograma din 12.07.2013, instanța de apel a reiterat că acuzatorul de stat nu a inclus-o în lista probelor pe care își întemeiază învinuirea și totodată este un document distinct de rezultatele măsurilor speciale de investigație din 16.07.2013 consemnate în procesul-verbal și stenograma convorbirilor din 17.07.2013, legalitatea căreia a fost confirmată prin încheierea judecătorului de instrucție nr. 1662/13 din 18.07.2013. Prin urmare nu poate fi exclusă în calitate de probă a stenogramei din 16.07.2013, iar cu referire la argumentul inculpatului precum că la dosar ar fi lipsă ordonanța de dispunere a măsurii speciale de investigații privind controlul transmițerii banilor din 11.07.2013, urmează a fi menționat faptul că acest act procedural a fost prezentat în cadrul ședinței de judecată cu explicațiile de rigoare a acuzatorului de stat, care a menționat că actul corespunzător din greșală era păstrat în dosarul de control, nu au fost admise careva încălcări în speță, or în cazul în care acest act ar fi fost lipsă, realizarea acestei măsuri de către ofițerii de investigații ar fi fost imposibilă la 12.07.2013, pe caz la dosar fiind anexat procesul-verbal de consemnare a măsurii

speciale de investigație și ordonanța de apreciere a pertinentei rezultatelor acestei măsuri Referitor la legalitatea percheziției efectuată în automobilul de model Hyundai Getz , n/î XXX din 16.07.2013, instanța de apel a reiterat că, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 05.11.2013 s-a expus asupra legalității acestei acțiuni procesuale.

De asemenea, apelanții au invocat că specialistul DAO CNA, O. Baurciulu nu a fost inclus în grupul de lucru pe prezenta cauză penală, astfel, instanța de apel a constatat că acțiunile acestuia sunt efectuate în conformitate cu art. 87 Cod de procedură penală.

Cu referirea la procesele-verbale privind consemnarea măsurilor speciale de investigație, documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 17.07.2013, instanța de apel a menționat că acestea sunt întocmite cu respectarea prevederilor art. 132 Cod de procedură penală. Este de menționat faptul că procesul-verbal (f. d. 111, vol. I) se referă la înregistrarea video, nefiind astfel necesară întocmirea cărei-va stenograme, iar referitor la procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 17.07.2013 (f. d. 112, vol. I), a fost stenografiată convorbirea (f. d. 113-114, vol. I) și a fost anexată la procesul-verbal respectiv despre care fapt există mențiunea corespunzătoare în procesul-verbal.

Instanța de apel a considerat că, argumentele apelanților precum că concluzia expusă de instanța de fond în sentința adoptată este eronată și contradictorie, contrară probatoriului administrat sunt neîntemeiate, or, instanța ierarhic inferioară corect a ținut cont de probele administrate la materialele cauzei și prezentate de părți și just a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Victor Tatarciuc, motiv din care apelurile urmează a fi respinse ca nefondate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de apel a menționat că, acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii în baza cărora acesta a fost condamnat or, argumentele invocate de apelanți, nu au suport probatoriu și contravine probelor administrate, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpatul nu echivalează cu achitarea lui de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Victor Tatarciuc în săvârșirea infracțiunii imputate.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a pronunțat o sentință întemeiată. Astfel, în scopul demonstrării vinovăției inculpatului au fost acumulate și cercetate suficiente probe, cercetate în modul prevăzut de lege, ce confirmă cu certitudine vinovăția inculpatului, conform calificării stabilite de către acuzatorul de stat, de aceea sentința urmează a fi menținută, cu respingerea, apelului inculpatului Victor Tatarciuc și apelului

suplimentar al inculpatului și al apărătorului său Istrati Anatolie, declarate împotriva sentinței, ca fiind nefondate.

De asemenea, instanța a indicat că, prima instanță corect a ajuns la concluzia de a reîncadra și califica acțiunile inculpatului conform art. 326 alin. (2) lit. (c) Cod penal, dat fiind faptul că prin Legea nr.207 din 29.07.2016, în vigoare 07.11.2016 au fost efectuate modificări la art. 126 Cod penal, fiind modificate modalitatea de calcul și unitatea de la care urmează a se calcula proporția daunei. Astfel, suma totală pretinsă și primită de la Vasile Melnic de către inculpatul Victor Tatarciuc constituie 8 150 euro, care conform cursului oficial al BNM constituie echivalentul sumei de 131 749,49 lei, suma dată încadrându-se în limitele „proporțiilor mari”.

Referitor la apelul acuzatorului de stat, instanța de apel a conchis că la numirea felului și măsurii de pedeapsă inculpatului Victor Tatarciuc, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 75 Cod penal și anume, de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de faptul săvârșirii pentru prima dată a unei infracțiuni grave de către inculpat, de motivul infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat. Circumstanțe atenuante și agravante, nu au fost stabilite.

Reieșind din circumstanțele cazului, că infracțiunea comisă de către Victor Tatarciuc face parte din categoria celor grave, comisă cu intenție, de faptul că dânsul anterior n-a fost judecat, nu și-a conștientizat vina, la nivelul de înțelegere a situației în care s-a pomenit, prin urmare nu se căiește și astfel, instanța de apel a considerat că inculpatul Victor Tatarciuc trebuie să poarte răspundere penală pentru faptele săvârșite în condițiile indicate și a considerat că prima instanță corect a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea lui Victor Tatarciuc nu este posibilă fără izolarea lui de societate, considerând că este rațional de aplicat față de inculpat pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani și 6 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea art. 65 Cod penal cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe o perioadă de 5 ani, fiind în limitele fixate de norma art. 326 alin. (2) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat că pedeapsa numită lui Victor Tatarciuc este legală și întemeiată, proporțională faptelor comise, cât și circumstanțelor reale și personale, corect constatate de către instanța de fond.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurentul invocă dezacordul cu aplicarea pedepsei prea blânde inculpatului, or, potrivit art. 61, 75 Cod penal, nu s-a ținut cont de circumstanțele invocate de procuror.

5.1. Nefiind de acord cu hotărârile menționate, avocații Vasile Gafton și Victor Ceban în numele inculpatului Victor Tatarciuc și ultimul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală, declară recursuri ordinare, prin care solicită, casarea acestora cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. Recurenții invocă aceleași motive declarate în cererea de apel. Completul care examina cauza nu era în drept să respingă cererea de recuzare, or, această cerere se examinează de un alt complet de judecată. Totodată, susțin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor. De asemenea, martorii acuzării au schimbat de mai multe ori depozițiile în sala de judecată, rechizitoriul conține expresii neclare și vagi; a fost organizată o provocare în privința inculpatului, însă instanțele de judecată nu dau răspuns la acest argument; nu se înțelege în prezenta cauză, V. Melnic este martor pe cauză sau partea vătămată. Instanța de apel nu s-a expus privind demersul de reluarea cercetării judecătorești. Din cumulum de probe administrat în respectiva cauză penală nu s-a demonstrat vinovăția inculpatului, decizia fiind bazată doar pe presupuneri. Nici prima instanță, nici instanța de apel nu face referire la hotărârea civilă de încasare de la Vasile Melnic în folosul lui Victor Tatarciuc a sumei de 15 000 euro, însă din contra motivează că recipisa nu este legală, cu toate că hotărârea civilă este definitivă și irevocabilă, iar Vasile Melnic, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 iunie 2019, este declarat vinovat pe art. 190 alin. (5) Cod penal.

6. Judecând recursurile ordinare declarat, în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia inculpatului expusă în referință, care a solicitat admiterea recursurilor, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze, parțial sau total, hotărârea atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de către recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi

prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea în termeni vagi, reprezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit indică că, recurenții în recursurile sale, drept temeiuri pentru declararea recursului au indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Colegiul penal lărgit susține că, instanța de apel neîntemeiat a respins argumentul părții apărării precum că, între Victor Tatarciuc și Vasile Melnic există relații civile fapt demonstrat prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 06 octombrie 2016, prin care s-a dispus încasarea sumei de 15 000 euro din contul lui Vasile Melnic în beneficiul Victor Tatarciuc, ulterior fiind menținută de instanța de apel și de recurs, fără a indica probele care au stat la baza acestei convingeri.

Astfel, Colegiul penal lărgit remarcă că, instanța de apel ajungând la soluția precum că suma de 8 150 euro indicată în rechizitoriu nu este o parte a datoriei lui Vasile Melnic de 15 000 euro către Victor Tatarciuc, nu a verificat sub toate aspectele dacă suntem sau nu în prezența principiului puterii lucrului judecat, or, acest fapt ar împiedica nu numai judecarea din nou a unui proces terminat, având același obiect, aceeași cauza și fiind purtat între aceleași părți, ci și contrazicerea între două hotărâri judecătorești, adică infirmarea constatărilor făcute într-o hotărâre judecătorească definitivă printr-o altă hotărâre judecătorească posterioară, dată în alt proces.

Așadar, de vreme ce aceeași problema dedusă judecății într-un litigiu dintre aceleași părți a fost soluționată irevocabil pe cale incidentală sau pe fond într-un anumit sens, rezultă că acest aspect reținut de instanțe, care a stat la baza soluțiilor din dispozitivul hotărârilor, a dobândit putere de lucru judecat și, în mod corect, trebuie avut în vedere de instanța sesizată ulterior.

Aceste susțineri sunt sprijinite și de Hotărârea din 06.12.2007 a Curții Europene a Drepturilor Omului (*cauza Beian împotriva României*) prin care a fost constatată încălcarea art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Prin Hotărârea pronunțată în cauza Beian contra României, Curtea de la Strasbourg a statuat că, „sistemul judiciar nu asigură stabilitatea circuitului juridic prin faptul că permite pronunțarea în cauze identice a unor soluții contradictorii și diametral opuse”.

În concluzie, Curtea Europeană a stabilit că, instanțele sunt obligate să țină cont de constatările de fapt din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6 din Convenție.

Mai mult decât atât, Colegiul penal lărgit studiind materialele cauzei a ajuns la concluzia că, instanța de fond în partea descriptivă a sentinței de condamnare a inculpatului, descrie fapta și enumeră probele fără a face o corelație distinctă în raport cu fiecare episod încriminat inculpatului.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar remarcă că, instanța de apel a menținut sentința primei instanțe fără a se expune asupra acestor probleme indicate și în cererile de apel declarate de către partea apărării, or, instanța de apel la judecarea apelurilor se conduce de regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel (*vezi art. 414 Cod de procedură penală*).

În acest sens, Colegiul penal lărgit subliniază că, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Intima convingere se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

De asemenea, Colegiul penal lărgit apreciază argumentele instanței de apel cu referire la alegațiile apărării privind provocarea inculpatului la comiterea traficului de influență, ca fiind lipsite de claritate și precizie, or, indicarea a două cauze pronunțate de către Curtea de la Strasbourg în acest sens, fără a face o corelație cu starea de fapt reținută în speță ceia ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Mai mult decât atât, instanța de recurs ordinar indică că, instanțele de fond la cercetarea infracțiunii imputate inculpatului, urma să țină cont de prevederile art. 30 alin. (6) al Legii privind activitatea specială de investigații, nr.59 din 29.03.2012,

și să indice cu precizie constatările acestora în urma verificării atente a materialului probator administrat, astfel încât să prevină o condamnare a inculpatului care a acționat ca efect al provocării din partea agenților statului sau, după caz, din partea persoanelor private care acționează sub supravegherea agenților statului, întrucât ar exista riscul ca acuzatul să fie lipsit din start de dreptul la un proces echitabil, prin aceasta încâlcindu-se art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului

Subsecvent, Colegiul penal reamintește că, orice declarație că acuzatul a fost provocat la săvârșirea actelor de corupție urmează a fi analizată de către instanțele de judecată în hotărârile sale și este sarcina acuzării să demonstreze că nu a fost o provocare.

În această ordine de idei, Colegiul penal constată că, instanța de fond la pronunțarea sentinței nu s-a expus asupra acestui fapt, astfel obligația revenindu-i instanței de apel, care în partea descriptivă a deciziei urma să evalueze dacă acțiunile provocatorului privat au avut efectul provocării și dacă infracțiunea putea fi comisă fără intervenția provocatorului.

Așadar, în sentința instanței de judecată, urma să se regăsească următoarele: *motivarea de ce au fost preferate anumite probe în detrimentul altora și motivarea faptului respingerii cererii de administrare a altor probe*, or, partea apărării a invocat faptul că inculpatul a fost provocat la comiterea infracțiunii.

Astfel, Colegiul penal lărgit susține că, instanța de apel a pronunțat o decizie lipsită de o motivare clară, contrară garanțiilor dreptului la un proces echitabil stabilite la art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”(cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

Colegiul penal lărgit indică că eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

7. În conformitate cu prevederile art. 431, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, de avocații Vasile Gafton și Victor Ceban în numele inculpatului Victor Tatarciuc și ultimul, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2019, în privința lui *Tatarciuc Victor XXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, pronunțată integral la *27 februarie 2020*.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu